

Nejdůležitější požadavky zemědělských nevládních organizací k SZP

na základě prostudování aktuální verze legislativních návrhů – 25.9. 2011

Zelenou barvou jsou označené překročitelné požadavky a červenou nepřekročitelné

I. Přímé platby

1) Zastropování :

V současnou chvíli není nabízen zastánci zastropování přesvědčivý argument v jeho prospěch. Jako nedostatečný vnímáme i ten, dle kterého bez zastropování dojde ke snížení rozpočtu na SZP. Mj. i proto, že i při zakotvení zastropování není zaručeno, že v dalším procesu nedojde ke snížení rozpočtu a tudíž české farmy mohou teoreticky být bity dvakrát. Připomeňme rovněž odmítavé stanovisko kancléřky Merkelové, premiérky země, která nejvíce přispívá do rozpočtu EU. SRN by asi snížení rozpočtu ocenila, ale zastropování Merkelová označuje za akt hostility. Pro odmítnutí zastropování existují tyto mj. důvody:

- Přímé platby pro velké zemědělské podniky jsou zcela legitimní. Aktivně hospodaří v zemědělství, splňují pravidla GAEC a křížové kontroly stejně, jako ostatní podniky, a tím zcela naplňují podmínky pro vyplácení přímých plateb
- Velikost zemědělských podniků v jednotlivých členských státech EU je zejména dána historickým vývojem a není ovlivněna vůlí samotných zemědělských podniků. Proto by zastropování ve skutečnosti znamenalo diskriminaci větších podniků a jednoznačně nerovný přístup k podnikání v rámci EU. S ohledem na fakt, že v některých členských státech, v důsledku specifického historického vývoje, velké zemědělské podniky převažují, kromě nerovných podmínek k podnikání a diskriminace zemědělských podniků by zastropování přímých plateb vedlo k diskriminaci některých členských států.
- Zavedení zastropování by vedlo k tolik nežádoucí vyšší administrativní zátěži SZP a celkově by to snižovalo konkurenceschopnost evropského zemědělství.
- Diskriminaci velkých podniků zastropováním by došlo k snížení jejich přirozeného potenciálu pro tvorbu pracovních míst na venkově a na inovaci oboru zemědělství a oborů navazujících.
- Je třeba připomenout, že nově přistoupiвшí země byly ovlivněny Berlínskou deklarací 1999 a nemohly aspirovat na plné přímé platby. Byly, jak na pracovní, tak i politické úrovni, dány přísliby, že diskriminace bude při jednání o nové SZP odstraněna a jiná nebude zavedena. Současný návrh tyto přísliby nerespektuje .

Pokud se to nepodaří, tak je důležité, aby zastropování obsahovalo tyto parametry :

- Zvýšit hranici stropu na podnik (IČO) o 100 tis. euro v porovnání se současným návrhem, kde je hranice od 150 tis. euro do 300 tis. euro na hranice 250 tis. euro až 400 tis. Euro –

- Umožnit přičítat ke stropu veškeré osobní náklady předchozího roku všech zaměstnanců zaměstnaných v daném podniku v zemědělské výrobě – takto je to v návrhu a je zásadní, aby toto nebylo nijak omezováno !!! –
- Neaplikovat v oblasti zastropování propojenost jednotlivých podniků, která se řeší na základě směrnice, stanovující malé a střední podniky. To by zásadním způsobem poškodilo české zemědělství. Zastropování by mělo směřovat na daný samostatný podnik (IČO)

2) **Ozelenění**

- Z navržených parametrů ozelenění zásadně nesouhlasíme s povinností, aby 7% zemědělské půdy daného podniku muselo být zařazeno mimo produkci. To je zásadně proti současné situaci v EU, kdy se zvyšuje požadavek na zajištění dostatku kvalitních potravin pro obyvatele EU a navíc je závazek dosažení 20 % energie z obnovitelných zdrojů do roku 2020, kde hraje produktivní zemědělská půda nezastupitelnou roli. Protiargument k tomuto požadavku zelených organizací, je že pokud by byl naplněn, tak nebude v žádném případě naplněn jejich zásadní požadavek na obnovitelné zdroje energie a budou se stavět jaderné a uhelné elektrárny.
- Zásadně odmítáme možnost doplácet další peníze na ozelenění z národních rozpočtů, mimo rámec SZP. To by způsobilo další rozdíly a nerovné podmínky na společném trhu.

3) **Cuplované platby na citlivé komodity spojené s produkcí :**

Vítáme možnost těchto cuplovaných plateb , které pomáhají udržet citlivé komodity, které zásadním způsobem udržují rovnováhu celé zemědělské soustavy a zaměstnanost na venkově. Jde především o živočišnou výrobu a komodity rostlinné výroby náročné na práci.

- Požadujeme o přiřazení mezi citlivé komodity především chov prasat a drůbeže , kde na základě čísel ne jednoho členského státu lze prokázat, že jde skutečně o citlivé komodity, které mají dlouhodobé problémy a zásadním způsobem ovlivňují stabilitu zemědělství a zaměstnanost na venkově. Například před vstupem do EU bylo v ČR přes 300 tis. prasníc a v současné době jich není ani 100 tis.
- Zásadně nesouhlasíme s rozdílnou procentní hodnotou možné podpory cuplovanými platbami v jednotlivých členských státech (5 až 15 %), jak je uvedeno v návrhu a požadujeme jednotnou hranici minimálně na úrovni 10 % a ideálně na 15 %.
- Požadujeme o zpracování jednotné hranice možné podpory citlivých komodit z národních, regionálních a dalších zdrojů mimo SZP. To zásadním způsobem v současné době ovlivňuje podnikání na společném trhu EU.

II. Druhý pilíř – program rozvoje venkova

1) Finanční obálka pro členské státy

Zatím nebyl na rozdíl od prvního pilíře zveřejněn návrh obálky pro jednotlivé členské státy

Vzhledem k navržení velmi pomalého snižování rozdílů úrovně přímých plateb v I. pilíři požadujeme adekvátní náhradu ve vyšší finanční obálce v programu venkova z důvodů vyrovnání nízké úrovně aktiv na hektar či vysokého zatížení vlastního kapitálu cizími zdroji.

2) Omezení pro velké podniky

Zásadně odmítáme omezení pro velké podniky v opatřeních PRV. Není možné v případě významného omezení formou zastropování v I. pilíři ještě dále omezovat velké podniky i v programu venkova.

3) Nekofinancování převádění prostředků ze zastropování a ozelenování

Vzhledem k tomu že prostředky v prvním pilíři nejsou kofinancovány z národních zdrojů, tak požadujeme, aby tyto prostředky při převodu neměly povinnost kofinancování v PRV. To by způsobilo diskriminaci členských států, protože dojde k rozdílnému převodu prostředků z důvodů různé velikosti a zaměření zemědělských podniků.

4) Společný strategický rámec

- V rámci tohoto nového mechanismu zajistit, jasnou úlohu ministerstva zemědělství při tvorbě programu, aby nedocházelo k výraznému odlivu PRV od zemědělství.
- Jasně stanovit, jakou část investic na venkově má pokrýt PRV a co budou financovat ostatní operační programy, aby nedocházelo k překrývání podpor.

Kontakt:

Ing. Jaroslav Faltýnek,
Agrofert Holding, a.s.
jaroslav.faltynec@agrofert.cz

Pár poznámek autora:

Zklamání nad reformou

Představení návrhu reformy SZP komisařem Dacianem Ciolosem není staré ještě ani měsíc. Podle četných reakcí agrárních organizací a také ministrů zemědělství EU převládá s návrhem nespokojenost. Pro nás je návrh reformy zklamáním. Zejména máme vážné výhrady k odbornosti, která by měla být základem koncepce návrhu reformy. Zdá se mně, že v tomto případě zcela chybí.

Mizivá produkční pozice Evropy

Podívejme se na produkční pozici zemědělství EU ve srovnání s ostatními regiony naší planety. Srovnání nárůstu výroby základní komodity obilí od roku 1976 do roku 2008 je následující: EU + 1%, Severní Amerika + 41%, Jižní Amerika + 110%, Afrika + 112% a Asie + 97%. U další základní komodity masa je srovnání obdobné: EU + 6%, Severní Amerika + 78%, Jižní Amerika + 225%, Afrika + 129% a Asie + 387%. Jinými slovy evropské zemědělství stagnuje. Proti tomu si dejme předpokládaný demografický vývoj planety spojený s nárůstem poptávky po potravinách. Čísla jsou různá, ale je jisté, že nárůst počtu obyvatel o jednu miliardu se děje už za necelých 15 let.

Povinné ozelenění je nesmyslem

Odhaduje se, že v roce 2030 naroste potřeba potravin až o 50%. A za tohoto stavu Evropská komise navrhuje povinné ozelenění prvního pilíře o rovných 30% a v jeho rámci zastavení produkce na sedmi procentech zemědělské půdy! Nevím jak kdo, ale neumím si představit, že by například v Polabí či na Hané měl třitisícový podnik neobdělávat 200 hektarů velmi úrodné půdy, navíc z větší části pronajaté. To mně zkrátka hlava nebere. Navíc enviromentální normy, které musí při produkci potravin dodržovat Evropa jsou často nesrovnatelné s těmi, podle kterých se vyrábí v regionech, odkud se do EU potraviny dovážejí. Například to platí o Jižní Americe či Asii. A to už vůbec nemluvíme o jejich konkurenčních výhodách díky užívání biotechnologií, které jsou evropským farmářům odpírány.

Místo odbourání byrokracie roste

Nebo se podívejme na návrh reformy z jiného úhlu. Celá léta slýcháme v Bruselu jak je třeba snížit byrokracii. Jsou na to vymyšlené programy, jsou ustavovány komise atd. Ale zelenání a stropování, to bude další byrokracie. Takže návrh reformy SZP, to není dohoda s evropskými farmáři, ale další diktát - v tomto případě nekompetentních politiků. Pokud by byl návrh reformy přijat v této podobě, pak by to znamenalo snížení konkurenceschopnosti ve prospěch konkurence z ostatních regionů naší planety. S tím se samozřejmě nesmíříme a čeká nás mnoho práce. Jsme rádi, že v tomto směru nový ministr zemědělství Petr Bendl na svého předchůdce navázal a že jeho názory na reformu SZP jsou s těmi našimi v naprosté shodě.